

! Artykuł jest dostępny na zasadzie dozwolonego użytku osobistego. Dalsze rozpowszechnianie (w tym umieszczanie w sieci) jest zabronione i stanowi poważne naruszenie przepisów prawa autorskiego oraz grozi sankcjami prawnymi.

NOWE MOŻLIWOŚCI W PORADNI LECZENIA RAN PRZEWLEKŁYCH W BYDGOSZCZY

SPRAWOZDANIE Z UROCZYSTEGO OTWARCIA KOMPLEKSU PORADNI LECZENIA RAN PRZEWLEKŁYCH

23 lutego 2016 roku w Szpitalu Uniwersyteckim nr 1 im. dr. A. Jurasza Collegium Medicum w Bydgoszczy Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu odbyło się uroczyste otwarcie nowego kompleksu Poradni Leczenia Ran Przewlekłych (PLRP), którego kierownikami zostali prof. dr hab. n. med. Maria T. Szewczyk i prof. dr hab. n. med. Arkadiusz Jawień. Uroczystego otwarcia PLRP i przecięcia symbolicznej wstęgi dokonali wiceminister Jarosław Pinkas wraz z Jego Magnificencją Rektorem UMK w Toruniu, prof. dr hab. n. med. Andrzejem Tretynem, oraz Prorektorem ds. CM w Bydgoszczy UMK w Toruniu, prof. dr hab. n. med. Janem Styczyńskim. Jego Ekscelencja Biskup Bydgoski Jan Tyrawa dokonał uroczystego poświęcenia nowych pomieszczeń. Podczas uroczystości otwarcia swoją obecnością zaszczylicili również liczni Goście, m.in.: poseł na sejm Tomasz Latos, wojewoda kujawsko-pomorski Mikołaj Bogdanowicz, wiceprezydent Bydgoszczy Iwona Waszkiewicz, dziekani Wydziału Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum w Bydgoszczy – prof. dr hab. n. med. Kornelia Kędziora-Kornatowska i prof. dr hab. n. o zdr. Jacek Klawe oraz dziekani Wydziału Lekarskiego – prof. dr hab. n. med. Jacek Kubica i Wydziału Farmaceutycznego – prof. dr hab. n. med. Eugenia Gospodarek-Komkowska. Licznie obecni byli również profesoro- wie i inni pracownicy Collegium Medicum, konsultanci, dyrektorzy szpitali z regionu kujawsko-pomorskiego oraz pracownicy Szpitali Uniwersyteckich w Bydgoszczy.

Z HISTORII PORADNI

Bydgoska Poradnia Leczenia Ran Przewlekłych jest unikalnym w skali kraju ośrodkiem klinicznym i naukowo-badawczym. Jej początki sięgają końca lat 90. XX wieku, kiedy po raz pierwszy w Polsce opracowano i wdrożono do praktyki pielęgniarstwa model kompleksowej opieki nad chorym z owrzodzeniem żylnym. Autorski program prof. dr hab. n. med. Marii Szewczyk obejmował m.in.: kompleksową diagnostykę, mało znaną wówczas kompresjoterapię

dwu- i czterowarstwową oraz będącą jeszcze w powijkach strategię opracowania rany, pielęgnacji kończyny i działań stymulujących odbudowę skóry. Mimo ograniczonych zasobów lokalowych i trudności związanych z finansowaniem świadczeń zdrowotnych u chorych z raną przewlekłą, opieka w Poradni zawsze miała charakter wysokospecjalistyczny i jakością nie odbiegała od standardów europejskich i światowych. To właśnie w Poradni powstawały liczne opracowania naukowe, pierwsze podręczniki i książki na temat leczenia ran przewlekłych dedykowane lekarzom, pielęgniarcom, a także fizjoterapeutom i osobom współpracującym w interdyscyplinarnym zespole.

Kiedy w 2012 roku, decyzją władz Collegium Medicum w Bydgoszczy, Poradnia Leczenia Owrzodzeń Żylnych została przeniesiona do Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy, w sposób płynny przeistoczyła się w Poradnię Leczenia Ran Przewlekłych o różnej etiologii. Poszerzenie zakresu działalności było naturalną odpowiedzią na zmieniającą się sytuację epidemiologiczną społeczeństwa. Podczas uroczystości otwarcia wspomnieli o tym zarówno Gospodarze, jak i zaproszeni Goście.

PODCZAS UROCZYSTOŚCI

W Polsce rocznie leczy się około 530 tysięcy chorych z ranami przewlekłymi. Profesor Maria Szewczyk podczas uroczystości otwarcia PLRP podkreśliła, że większość z ran stanowią powikłania zaburzeń naczyniowych, w tym aż 70–85% owrzodzenia żyłne, a także tętnicze, tętniczo-żyłne i cukrzycowe; w grupie osób starszych przeważają odleżyny. Pani Profesor przytoczyła prognozy, według których można spodziewać się, że do 2025 roku liczba chorych na cukrzycę, przede wszystkim z obszaru Europy Wschodniej, znacznie wzrośnie. Dlatego też problem leczenia ran, wynikających np. z zespołu stopy cukrzycowej i miażdżycy tętnic, będzie coraz większy. Coraz częściej do poradni i specjalistów w zakresie leczenia ran będą trafiać chorzy z bardzo złożoną

! Artykuł jest dostępny na zasadzie dozwolonego użytku osobistego. Dalsze rozpowszechnianie (w tym umieszczanie w sieci) jest zabronione i stanowi poważne naruszenie przepisów prawa autorskiego oraz grozi sankcjami prawnymi.

wieloczynnikową etiologią rany. Starzenie się społeczeństwa i typowa dla niej wielochorobowość będą rzutować na obraz powikłań miejscowych i potęgować trudności w gojeniu ran. Rany przewlekłe mogą trwać latami, prowadząc do znaczącego pogorszenia jakości życia, a nawet amputacji kończyny. W Polsce średnio co około godzinę wykonuje się amputację kończyny z przyczyn naczyniowych. Wiceminister Jarosław Pinkas podkreślił, że pod względem liczby amputacji jesteśmy w europejskiej czołówce, ale dzięki działaniom ośrodków referencyjnych, takich jak Poradnia Leczenia Ran Przewlekłych w Bydgoszczy, można te statystyki zmienić. Profesor Arkadiusz Jawień, kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii Naczyniowej i Angiologii Collegium Medicum w Bydgoszczy podkreślał, że niezwykle ważne jest, aby już we wczesnym okresie rozwoju rany chory trafił do specjalistycznej poradni, w której otrzyma pełną diagnostykę, ukierunkowane leczenie oraz profilaktykę ograniczającą rozwój choroby i nawrót owrzodzenia po jego wygojeniu. Większość podejmowanych działań ma charakter zachowawczy. W ten sposób leczy się aż 60% ran przewlekłych. Profesor Arkadiusz Jawień wyjaśnił, że specjalistyczna poradnia oparta na samodzielnej pracy specjalistycznego personelu pielęgniarskiego jest najważniejszym ogniwem każdego centrum leczenia ran. Lekarz pełni rolę konsultanta i zajmuje się diagnostyką przyczyn rany. Tak funkcjonują referencyjne ośrodki na świecie. Chory najpierw trafia do poradni,

w której jest diagnozowany, a następnie ustala się dla niego indywidualny schemat leczenia. Poradnia w Bydgoszczy jest jedną z nielicznych w Polsce placówek tego typu, opierającą się przede wszystkim na działaniach pielęgniarskich. Opieka obejmuje nie tylko zmianę opatrunku, jak się powszechnie uważa, lecz także często dość czasochłonne opracowanie łożyska i brzegów rany, pielęgnację kończyny oraz działania przyczynowe, np. kompresjoterapię. Część chorych wymaga terapii chirurgicznej, obejmującej m.in.: rewaskularyzację tętnic, operacje żyłaków, chirurgiczne oczyszczenie rany lub zamknięcie przeszczepem skórny. W tej kwestii decyduje lekarz, specjalista chirurgii i/lub chirurgii naczyniowej, który również posiada doświadczenie w leczeniu ran przewlekłych. W zakresie opieki chirurgicznej Poradnia Leczenia Ran Przewlekłych współpracuje z Kliniką Chirurgii Naczyniowej i Angiologii Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy, której kierownikiem jest Profesor Arkadiusz Jawień.

MOŻLIWOŚCI I PERSPEKTYWY

Obecnie Poradnia Leczenia Ran Przewlekłych, po remoncie i zaadaptowaniu nowych gabinetów zabiegowych, dysponuje znacznie większym zapleczem lokalowym, a także naukowo-badawczym. Obejmuje kilka wyposażonych

- ! Artykuł jest dostępny na zasadzie dozwolonego użytku osobistego. Dalsze rozpowszechnianie (w tym umieszczanie w sieci) jest zabronione i stanowi poważne naruszenie przepisów prawa autorskiego oraz grozi sankcjami prawnymi.

w specjalistyczny sprzęt pomieszczeń, w tym: trzy nowoczesne gabinety zabiegowe, gabinet konsultacyjno-diagnostyczny, edukacyjny i rejestrację. Dzięki środkom pozyskanym z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na projekt badawczy oraz dofinansowaniu Collegium Medicum w Bydgoszczy UMK w Toruniu, zwiększyły się możliwości rozwoju i leczenia chorych z raną przewlekłą. Poza działalnością praktyczną w najbliższych latach w Poradni realizowany będzie projekt badawczy Konsorcjum Naukowego COLLRAN, finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Badań Stosowanych. Katedra Chirurgii Naczyniowej i Angiologii wraz z Zakładem Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Leczenia Ran Przewlekłych CM w Bydgoszczy UMK w Toruniu rozpoczęły już kwalifikację chorych do programu „Ocena skuteczności działania tropokolagenu w oparciu o nowe technologie medyczne u chorych z owrzodzeniami żylnymi goleni”. Pacjenci zostaną objęci wysokospecjalistyczną i kompleksową opieką medyczną, której celem będzie poprawa miejscowych

i ogólnoustrojowych warunków gojenia rany. Dzięki nowym gabinetom zabiegowym również chorzy z raną przewlekłą o innej etiologii uzyskają kompleksową i systematyczną opiekę, realizowaną od 2014 roku w ramach programu Narodowego Funduszu Zdrowia świadczeń odrębnie kontraktowanych (SOK). Profesor Arkadiusz Jawień wyraził nadzieję na dalszy rozwój i możliwość utworzenia przy Poradni specjalistycznego oddziału szpitalnego, w którym w przyszłości można będzie hospitalizować chorych z raną przewlekłą, wymagających np. poszerzonej diagnostyki lub leczenia chirurgicznego.

dr n. med. Justyna Cwajda-Białasik
dr n. o zdr. Paulina Mościcka

Zdjęcia pochodzą ze zbiorów Mariusza Kowalikowskiego z Collegium Medicum w Bydgoszczy Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu. Opublikowano za zgodą Autora.